

KŘÍŽOVÁ CESTA SE SVATÝM JOSEFEM

*pro osobní potřebu připravila duchovní správa farnosti Šilheřovice
postní doba 2021*

ÚVOD

Papež František 8. prosince 2020 vyhlásil *Mimořádný rok svatého Josefa* u příležitosti výročí 150 let od vyhlášení Mariina snoubence za Ochránce celé Církve papežem bl. Piem IX.

Patris Corde – Otcovským srdcem začíná apoštolský list Svatého otce, v němž se zamýšlí nad osobou, úlohou a životem ochránce Svaté Rodiny. Papež František vyzdvihuje roli sv. Josefa v prostředí nazaretského domku a dává jej do souvislosti s „nepatrnými“ lidmi dnešního světa, zvláště těmi, kteří uprostřed boje s pandemickou chorobou jsou nepostradatelnými, avšak téměř neviditelnými postavami.

Svatý otec píše: *„Naše životy utvářejí a nesou obyčejní – většinou opomíjení – lidé, kteří se neobjevují na titulních stranách novin a časopisů ani na velkých jevištích nejnovějších show, nepochybně však dnes píší rozhodující události našich dějin: lékaři, ošetřovatelé a ošetřovatelky, zaměstnanci obchodních domů, uklízečky, pečovatelky, dopravci, pořádkové služby, dobrovolníci, kněží, řeholnice a mnoho a mnoho dalších, kteří pochopili, že se nikdo nezachrání sám. [...] Kolik lidí denně prokazuje trpělivost a dodává naději, snaží se nešířit paniku, nýbrž sdílenou odpovědnost. Mnozí otcové, matky, prarodiče a učitelé nepatrnými všedními gesty ukazují našim dětem, jak se postavit krizi a překonávat ji přizpůsobením návyků, pozvednutím zraku a zintenzivněním modlitby. Kolik lidí se modlí, obětuje a přimlouvá za dobro všech! Ve svatém Josefovi, nenápadném muži, který diskrétně a skrytě žije každodenní život, mohou všichni nalézt přímluvce, pomocníka a průvodce těžkými časy. Svatý Josef nám připomíná, že všichni ti, kdo nejsou vidět nebo jsou ve ‚druhé linii‘, mají nezastupitelnou roli v dějinách spásy. Jim všem patří uznání a vděčnost.“*

Přestože se sv. Josef neúčastnil křížové cesty, stojí i on za jejím „úspěchem“. Stál totiž – ve skrytosti – na jejím počátku, když přijal do svého života Ježíše a otcovsky se staral o jeho výchovu a lidskou formaci. V každé situaci vlastního života se Josef musel projevit jako opravdový muž – muž práce, muž správného rozhodnutí, muž ochraňující rodinu, muž milující manželku, muž zbožný a spravedlivý, muž čistého úmyslu, muž odvážný a vytrvalý, muž naplňující lidské otcovství... Muž více činu než slova, muž, který se tak liší od všech různých zbožných obrázků, které známe, muž, který je opravdovým chlapem. A takového Bůh povolal, aby doprovázel v prvních letech pozemského života Ježíše. Touto křížovou cestou chceme, aby doprovázel i nás.

Svatý Josefe, jako jsi doprovázel Ježíše a Marii během svého života, doprovázej i nás na naši životní pouti a přiveď nás do nebe.

MODLITBA PAPEŽE FRANTIŠKA KE SV. JOSEFOVI

Vznešený patriarcho, svatý Josefe, který můžeš učinit to, co je nemožné, pospěš mi na pomoc v této chvíli neklidu a těžkostí. Přijmi pod svou ochranu obtížné a svízelné situace, které ti svěřuji, aby dosáhly šťastného řešení. Můj milovaný otče, v tebe skládám celou svoji důvěru. Ať mi neříkají, že jsem tě vzýval nadarmo, a poněvadž s Ježíšem a Marií můžeš všechno, ukaž mi, že tvoje добрota je tak velká jako tvoje moc. Amen.

1. zastavení

KRISTOVO ODSOUZENÍ

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve, než spolu začali bydlet, ukázalo se, že počala z Ducha Svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít. (Mt 1,18-19)

Pilát zažívá nevšední soudní proces. Obžalovaný je člověk, o němž se hovoří po celém kraji jako o výborném učiteli, zázračném lékaři, ale též rebelovi a buřiči. Pilát má podle svého úsudku rozhodnout, co bude s Ježíšem. Naslouchá velekněžím a farizejům, doléhá k němu i křik lidu toužící po Kristově odsouzení. Pilátův soud posílá Ježíše na smrt. Dav jásá a velekněží jsou spokojeni.

Josef podobně jako Pilát je postaven před velké rozhodnutí, které změní celý jeho život. Ta, kterou si vybral za svou manželku, kterou tak laskavě zahrnoval projevy náklonosti a lásky, kterou miloval nade všechno na světě, je těhotná a čeká dítě, které není jeho. Nerozumí a nechápe to. Josefova duše je rozrývána překotnými myšlenkami. V hlavě se mu rojí spousta otázek: *Co teď? Jak se mám zachovat? Co mám udělat?*

„Josefa velice trápí Mariino nepochopitelné těhotenství“ (Patris Corde) a uvažuje: Mám nechat Marii odsoudit a potrestat kamenováním za její nevěru? Nebo se s ní tajně rozejít a utéct? Musí vynést soud nad Marií čekající dítě Ježíše. Své pochybnosti Josef odstranil tím, že nevynášel žádné soudy ihned na venek, ale vše nechal prostoupit Boží přítomností. Rozsudek, jenž měl vynést, porovnává s Boží vůlí. Co vůbec Bůh ode mně vyžaduje?

„V našem životě častokrát dochází k událostem, jejichž smysl nechápeme. Naši první reakcí je mnohdy zklamání a vzpoura. Josef nechává stranou svoje

úsudky, aby dal prostor tomu, co se děje a co pro něj může vypadat záhadně.“
(Patris Corde)

Nesud'me svého bližního hned a zbrkle, ať už jsou informace jakékoli. Zažeňme myšlenky podezřívání a nedůvěry a ptejme se jako sv. Josef na Boží názor, plán a vůli. Nevynášejme nad nikým unáhlený rozsudek.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

2. zastavení

KRISTUS PŘIJÍMÁ KŘÍŽ

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha Svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů. Když se Josef probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal: vzal svou ženu k sobě.“ (Mt 1,20-21.22)

Ježíš přijímá těžké břemeno, které si má donést až na místo svého umučení, na vrchol Golgoty. Vrcholek hory není příliš vzdálený a Ježíš stojí na počátku cesty, jejíž cíl je však dál, než se zdá. Cesty utrpení, pádů i překvapivých setkání.

Josef se celý život snaží žít podle Božího Zákona. Dokáže různá nařízení a přikázání dodržovat a podle nich také jednat. Ví, že Boží Zákon je ta nejlepší cesta, kterou se člověk může vydat. A Bůh mu ve své milosti na jeho cestě žehná.

Ve svém rozhodování ohledně těhotné Marie se chce řídit Boží vůlí. A tu mu ve snu oznamuje anděl. Sny jsou totiž považovány za prostředky, kterými Bůh zjevuje svou vůli. Dilema, kterým se Josef zabíral, mu pomáhá vyřešit anděl. *Neboj se!* Věta, která tolikrát zaznívá v Písmu, dává velkou posilu i pro Josefa, aby vzal na sebe břímě posměchu a řečí sousedů a příbuzných. Aby se s Dítětem vydal na cestu, která vyvrcholí na Golgotě.

Možná si i Josef říkal: „Zvládnou to?“ Evangelium nás ujišťuje, že Josef v po-

slušnosti Boží vůli přijal svůj kříž, a jako Jozue na prahu země zaslíbené šeptal starou modlitbu: „Přijímám břímě království Tvého, Pane náš...“ (J. Dobraczyński: Stín Otce)

Možná se i my dostáváme do situace, kterou prožil sv. Josef. Těžkosti a trápení, která se na nás valí, odmítáme, nechceme je snášet, natož je nést. Přepadne nás úzkost a obavy, že takové břímě je nesnesitelné a nepřekonatelné. Tehdy zkusme jako sv. Josef hledat Boží vůli a pomoc. Kdo dokáže přijmout životní kříž, obdrží od Boha také velkou posilu a Bůh ho nikdy neopustí.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

3. zastavení

KRISTŮV PRVNÍ PÁD

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu. To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Kvirinius. Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města. Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v požehnaném stavu. (Lk 2,1-5)

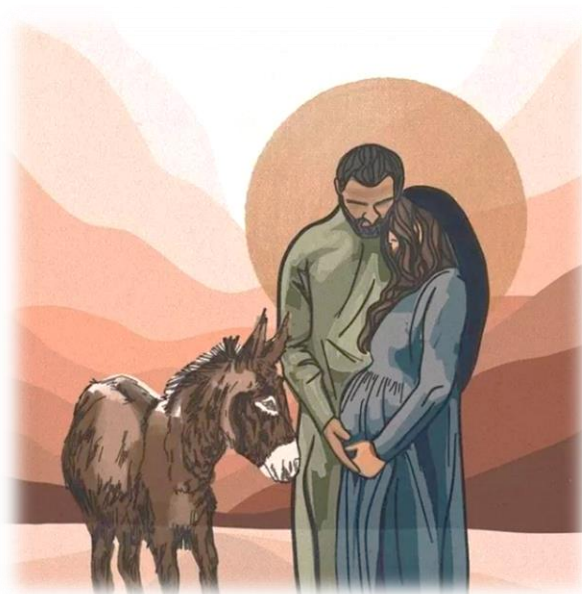
Ježíšova cesta není vůbec jednoduchá. Tělo je zničené mučením a bičováním, do spánků bodá bolest z trnů, které upletli vojáci a vsadili jako korunu na hlavu, všechny údy bolí a je velice těžké se pohybovat dále. Chvilíčku

spochinout, na chvíli se zastavit. A tak Kristus padá do prachu cesty, aby načerpal síly do dalších metrů své poslední cesty.

Josef spěchá do královského města Betléma, odkud pochází celý jeho rod. I on je součástí královské linie, kterou kdysi započal jeho předek – veliký král David. Měl by být tím, který bude přinejmenším žít na královském dvoře, ale on v prachu cesty a svým potu směřuje s těhotnou ženou jen do svého rodiště.

Velikost a královská důstojnost nezávisí na společenském postavení. Někdo stojí nade všemi, ale ve skutečnosti je loutkou ostatních. Stává se, že někdo je prvním ve společnosti, ale měl by být až na posledním místě. Ale člověk na posledním místě a nejniž postavený může být velkým a s velkou důstojností. V Božích očích, byť si tak nepřipadal, byl Josef na tom nejdůležitějším místě mezi ostatními muži.

Není až tak důležité být velkým v očích tohoto světa, ale v očích toho, který nás v životě vede. Chceš-li dosáhnout úcty a váženosti, chceš-li mít trvalý a účinný vliv na druhé lidi, staň se pokorným a poslušným jako sv. Josef.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

4. zastavení

KRISTOVO SETKÁNÍ S MATKOU

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

V šestém měsíci byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. (Lk 1,26-27)

Setkání dvou srdcí propojených láskou a nyní také prostoupených obrovskou bolestí a utrpením. Srdce Matky pociťuje velká muka, když vidí zmučeného Syna na cestě vedoucí na Golgotu. Srdce Syna, které bylo tak milováno, se nyní trápí pro bolest své Matky. Jak velká láska byla v těchto dvou srdcích...

Láska naplňovala také srdce Marie a Josefa. Čistá láska, která se prohlubovala den ode dne; láska upřímná a pravdivá; láska radostná a cele se dávající. Láska, která byla symbiózou dvou lidských srdcí.

Jak asi vypadalo první setkání Josefa a Marie? Co Josef pociťoval, když poprvé spatřil mladou nazaretskou dívku?

„Měla tvář dívky... její krása nebyla z těch, které člověka udeří na první pohled. Vypadala prostě. Oči tmavé, hluboké jako studna... temné plavé vlasy, sčesané dozadu, byly stočeny do uzlíku a převázané kouskem látky. Na uších visely červené náušnice. Její tvář neupoutala hned, při delším pohledu však přitahovala stále víc. Navenek to byla dívčí krása. Ale tato krása, zvláštní laskaví záře, vycházela odkudsi z nitra.“ (J. Dobraczyński: Stín Otce)

Milovat druhého je to největší, co člověk ve svém životě dokáže. Láska, kterou miluje dítě své rodiče, je tou nejkrásnější. Láska, kterou prožívají mladí snoubenci, je tou nejupřímnější. Láska, kterou si projevují manželé, je tou nejvěrnější. Láska, kterou miluje otec či matka dítě, je tou nejvydanější. Láska, kterou obětuje jeden za druhého, je tou nejdokonalejší. Kéž se dokážeme učit lásce podle vzoru sv. Josefa a projevovat ji ve svém životě.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

5. zastavení

KRISTU POMÁHÁ ŠIMON NÉST KŘÍŽ

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když tam byli, naplnil se Marii čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo. (Lk 2,6-7)

Na cestě, kterou Ježíš kráčí vzhůru ke golgotské výšině, je spousta různých lidí – velekněží, farizejové, vojáci, děti, zvědavci, ženy a také náhodní kolemjdoucí, jakým byl i Šimon. A toho přinutili, aby pomohl Ježíši nést kříž, který byl pro slabého a ztrápeného odsouzence již příliš těžký. Nebyl to úkol jednoduchý, neboť se nedobrovolně stal pomocníkem trestance a druzí se na něj s posměškem dívají.

Pomoc potřeboval i Josef, když s Marií dorazil do Betléma, aby se zde nechal zapsat podle císařova nařízení. Kde ale najít volné místo k přenocování, když do města dorazilo tolik lidí? Všude je plno a nikdo ho nechce ubytovat, všechny hostince mají pro cestující z Galileje zavřené dveře. Co má teď Josef dělat?

„Josef je člověk, skrze kterého se Bůh stará o počátky dějin vykoupení. On je opravdovým ‚zázrakem‘, kterým Bůh zachraňuje Dítě a jeho matku. Nebe zasahuje a důvěřuje v odvážnou vynalézavost tohoto muže: přišel do Betléma,

a když nenašel příbytek, kde by Maria mohla porodit, uklidí a připraví stáj, aby se stala, pokud možno útulným místem Božímu Synu, přicházejícímu na svět.“
(Patris Corde)

Každý z nás někdy potřeboval pomoc. Hledali jsme u těch, kteří jsou nám nejbliž, nebo i u známých či dokonce odborníků. Avšak ne vždy jsme pomoc našli. Také jsme ale byli těmi, od nichž se pomoc vyžadovala. Někdy se nám nechtělo, nebyli jsme ochotní a hledali jsme spoustu výmluv. Kéž dokážeme jako sv. Josef být v pomoci vynalézaví a laskaví.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

6. zastavení

KRISTUS A VERONIKA

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Ježíš přišel do Nazareta, kde vyrostl, a jak měl ve zvyku, šel v sobotu do synagogy. Povstal, aby předčítal z Písma. A všichni v synagoze na něho upřeně hleděli. Začal k nim mluvit: „Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ Všichni mu přisvědčovali, divili se milým slovům z jeho úst a říkali: „Není to syn Josefův?“ (Lk 4,16.20b-22)

Veronika – žena, která se nebála vykročit z přihlížejícího davu a přiblížit se k Ježíši. Nebyla donucena jako Šimon, ale sama se rozhodla, protože viděla, že tento odsouzený člověk potřebuje osvěžit a otřít tvář zalitou potem smíchaným s krví. Nebála se! Je to něco výjimečného, udělat tento skutek před zraky všech lidí, a zvláště nepříznivě nakloněných. To vyžaduje velkou odvahu a hrdinství. Tradice říká, že za svou službu obdržela odměnu – Ježíš ji nechal na roušce podobu své tváře.

Člověk byl stvořen k obrazu a podobě svého Stvořitele. Svým špatným jednáním ale ztratil tento obraz ze své tváře. Aby člověk opět spatřil tvář svého Boha, musí být k tomu citlivý a je nutné mít i dobře nastavený zrak.

Na člověku, který koná Boží skutky, je vždy vidět odraz Boží tváře. Josef „byl muž spravedlivý“, který byl stále připraven plnit Boží vůli, vyjádřenou

v *Božím zákoně*“ (Patris Corde) a jeho vztah s Bohem, a později s Kristem, se odrážel i do jeho nitra a veškerého jednání. Bůh vedl život Josefa a Josef se Jím nechával formovat, a tak se Boží tvář vtiskovala do Josefova srdce. V Josefově nitru i skutcích víc a víc rostl obraz Boží.

Jaký obraz je vryt v našem srdci? Co ve svém životě necháváme na sebe natolik působit, že nás to vnitřně proměňuje? Je na nás patrné, že jsme Božími dětmi, které jsou Bohem vedené a jehož tvář se zrcadlí v našem nitru? Kéž obraz Boží tváře v našem srdci nikdy nevybledne jako nikdy nevymizel v srdci a životě sv. Josefa a kéž Boží obraz v našem životě má stále výraznější a jasnější kontury.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

7. zastavení

KRISTŮV DRUHÝ PÁD

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když mudrci odešli, zjevil se Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil.“ Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta a byl tam až do Herodovy smrti. (Mt 2,13-15a)

Nikoho asi nepřekvapí, že vysílený Ježíš znovu upadá do prachu cesty. Jistý krok, kterým Ježíš směřoval do Jeruzaléma, je nyní na cestě na Golgotu velice vratký a nepevný. Klopýtá, vrávorá a jen těžko sune nohu za nohou k dalšímu kroku vzhůru k místu ukřižování.

Cesta, kterou Ježíš podnikl ještě jako batole, byla také nesnadná. Josef musel s Marií a narozeným Dítětem velice rychle opustit Betlém a vyrazit na dlouhou cestu do vyhnanství – do Egypta. Herodes zuří a touží najít a zabít toho, o kterém se říká, že je nový král. Nemůže připustit, aby někdo jiný usedl na jeho trůn v Jeruzalémě.

Strach, který se vkrádá do srdce novopečeného otce, může přinést úzkost a špatné rozhodnutí. A právě v této vážné a důležité chvíli Josef podrobuje své rozhodnutí důvěře v Boha. Jaká to byla vznešená, pokojná a obdivuhodná rozvaha, která nečekala na důkazy, ale plně důvěřovala v Boží znamení. Také je obdivuhodná Josefova poslušnost, s níž přijal andělský pokyn a vydal se na cestu do Egypta. Nevěděl, co jej čeká, jaký bude cíl, jak dlouho se bude muset v cizině zdržovat. Věřil Bohu a „*aby ochránil Ježíše před Herodem, přebýval*

jako cizinec v Egyptě.“
(Patris Corde)

Kéž dokážeme jako sv. Josef i v těch nejtěžších okamžicích na cestě našeho života důvěřovat Bohu, kéž jsme vnímaví k Božímu vnuknutí a kéž uposlechneme Božího hlasu.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

8. zastavení

KRISTUS POTKÁVÁ PLAČÍCÍ ŽENY

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Dítě rostlo a sílilo, bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním. Potom se s rodiči vydal na zpáteční cestu, šel do Nazareta a poslouchal je. (Lk 2,40.51a)

Ježíš na své cestě potkává zástup žen, které projevují svůj soucit s odsouzeným, jenž se trmácí cestou na popraviště. Ženy pláčou, ale Ježíš jim dává najevo, že je mnohem důležitější projevovat své city vůči svým dětem, vůči své rodině.

Ježíš dobře znal, co je to rodina. Žil v nazaretském domku se svou Matkou Marií a Josefem. Prožíval to nejkrásnější lidské společenství. Nebyla to v žádném případě idylická rodina bez problémů a potíží. Jistě prožívala starosti a těžkosti jako mnohé dnešní rodiny.

„Josef jako hlava rodiny učil Ježíše být poslušný rodičům podle Božího přikázání.“

(Patris Corde) Stojí mezi Bohem Otcem a Bohem Synem a je tlumočníkem nebeského Otce. Josef nevychovává, nevede a nerozkazuje králi, ale doprovází toho, jehož ručku vede od narození – Králi králů. S pokorou a vědomím, že přijde jednou den, kdy bude on sám veden Ježíšem. Ježíš se podřizuje tomuto lidskému vedení a vnímá v Josefovi Boží něhu. V útočišti Nazareta, v Josefově škole, se Ježíš učil plnit Otcovu vůli.

„Svatý Pavel VI. konstatuje, že Josefovo otcovství se konkrétně vyjadřovalo v tom, že: ‚ze svého života učinil službu a obět’ ve prospěch tajemství vtělení a s ním spojeného vykupitelského poslání, že uplatnil svou legitimní autoritu vůči Svaté rodině, aby jí daroval sebe sama, svůj život a svoji práci; že přetavil svoje lidské povolání v rodinnou lásku skrze nadlidské obětování sebe, svého srdce a všech schopností, v lásku danou do služby Mesiáše, který vyrůstal v jeho domě.“ (Patris Corde)

Jak málo je v dnešní době otců, kteří by byli podobni sv. Josefovi. Otcové, kteří vedou děti svým dobrým příkladem, láskou a starostlivostí. Otcové, kteří dokážou obětovat kus sebe pro dobro rodiny a svých dětí. Otcové, kteří si váží své manželky a daru nového života. Modleme se, aby i v dnešní době vyrůstali dobří a ušlechtilí otcové.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

9. zastavení

KRISTŮV TŘETÍ PÁD

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když Herodes zemřel, zjevil se v Egyptě Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země, protože ti, kdo ukládali dítěti o život už zemřeli.“ Vstal tedy, vzal dítě i jeho matku a odebral se do izraelské země. Ale když uslyšel, že je v Judsku místo svého otce Heroda králem Archelaus, bál se tam jít a podle pokynu ve snu se odebral na území galilejské. Šel tedy a usadil se v městě, které se jmenuje Nazaret. (Mt 2,19-23a)

I Ježíši docházejí fyzické síly, a tak znovu padá pod křížem. Není se čemu divit, tak oslabený člověk těžko dokáže jít dále. Ale Ježíš nezůstal pod tíhou kříže bezvládně ležet, vstal a šel s vypětím posledních sil, které mu zbývaly.

„V Egyptě Josef s důvěrou a trpělivostí čekal na slíbenou pobídku k návratu do vlasti, kterou slíbil anděl.“ (Patris Corde) Ale jak ubíhají dny, týdny a měsíce, očekávaný nebeský posel nepřichází. Možná si už Josef na život v cizině zvykl, podobně jako jeho dávní předkové. Třeba se tam setkal s dalšími Židy, kteří se sice nezřekli své vlasti, Svatého města a víry v Hospodina, ale byli již pevně zabýdlení v cizině, a ti mu radili, aby následoval jejich příklad života v Egyptě. Josef však důvěřoval andělovu slibu a v naději čekal na návrat do své vlasti.

Cesta do Egypta byla spojená s nepříjemnostmi a utrpením, ale cesta do Judska musela být ještě těžší. Cestování s malým dítětem nebylo jednoduché, navíc když Josef zjistil, že v Jeruzalémě vládne tyranův syn s podobnou pověstí. Nemůže jít do Betléma, proto se vydává do galilejského městečka Nazaret. Jako by útrapám nebylo konce, a ještě docházely všechny síly.

„Zdá-li se někdy, že nám Bůh nepomáhá, neznamená to, že nás opustil, ale že důvěřuje nám a tomu, co dokážeme vymyslet, vynalézt, vyřešit. Je zapotřebí... odvážnou vynalézavost. Nastupuje zejména ve chvílích, kdy se setkáme s těžkostmi. Těžkost nás může buďto zastavit, a vyklidíme pole, nebo jí můžeme čelit. Právě těžkosti někdy umožní, že se v nás probudí zdroje, které jsme netušili.“
(Patris Corde) Kéž dokážeme být v těžkých chvílích života vynalézaví jako sv. Josef.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

10. zastavení

KRISTUS ZBAVEN ŠATŮ

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

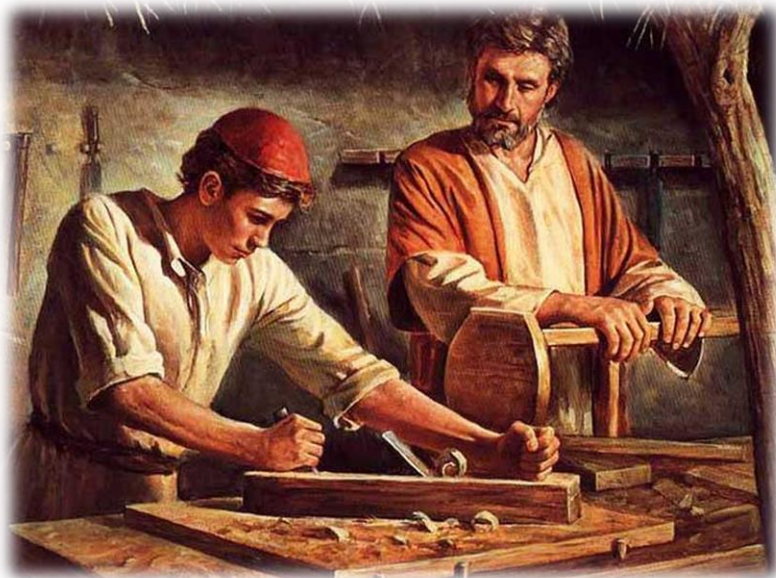
Copak to není syn tesařův? Copak se jeho matka nejmenuje Maria a jeho příbuzní Jakub, Josef, Šimon a Juda? A nežijí mezi námi všechny jeho příbuzné? (Mt 13,55-56a)

Z Ježíše doslova strhávají jeho poslední oděv – šaty, které jsou nasáklé potem, krví a prachem z cesty; šaty, které se přilepily na rozdrásané tělo; šaty, které s tak velkou láskou zhotovila jeho Matka Maria; šaty, které si losem rozdělí vojáci. Ježíš je téměř nahý, ponížený před lidmi a zcela zbaven své důstojnosti.

Ježíš – Boží Syn – se nikdy nestyděl za svůj původ, jakou má důstojnost a kým byl. Nevadilo mu, že jej lidé nazývali tesařovým synem. To nebyla žádná urážka, ani nic ponižujícího.

Tesařské řemeslo bylo v Ježíšově době velice žádané, neboť v Galileji vznikala nová města a vesnice. Josef v tomto řemesle jistě vynikal a jako tesař těžce pracoval. Svou prací musel zajistit rodinu a vydělat si na obživu. I on zakusil, co je to nejistota zítřejšího dne, co je to nedostatek práce, co je to námaha, co je to práci ztratit. Přesto tomuto řemeslu učil Ježíše. A On svému pěstounovi bezpochyby rád pomáhal jako dítě, mladík i dospělý muž.

„Svatý Josef byl tesař, který poctivě pracoval, aby zajistil živobytí své rodině. Od něho se Ježíš naučil hodnotě, důstojnosti i radosti z toho, co znamená jíst chléb – plod vlastní práce. Pracující člověk, ať už je jeho úlohou cokoli, spolupracuje se samotným Bohem, stává se tak trochu stvořitelem okolního světa. Práce svatého Josefa nám připomíná, že Bůh, který se stal člověkem, práci neopovrhoval.“
(Patris Corde)

Mnohdy považujeme práci za povinnou a nepříjemnou součást našeho života. Nevnímáme, že je to i dar, kdy se můžeme podílet na zvelebování našeho světa. Kéž si dokážeme vážit práce, kéž mladé vedeme k pracovitosti a kéž všichni lidé mají zaměstnání, jímž dokážou zabezpečit své rodiny jako sv. Josef.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

11. zastavení

KRISTUS PŘIBÍT NA KŘÍŽ

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když uplynulo osm dní a dítě mělo být obřezáno, dali mu jméno Ježíš, jak ho nazval anděl, než bylo počato v mateřském lůně. (Lk 2,21)

Ježíš je přibíjen na dřevo, které si sám donesl na místo popraviště. Kříž – nástroj umučení, potupy a smrti vyvrhelů. Ruce i nohy jsou pevně připoutány na dřevo kříže, jež je ozdobeno tabulkou vysvětlující, za co byl odsouzen k trestu smrti. Nápis psaný v řeckém, latinském i hebrejském jazyce začíná Kristovým jménem – Ježíš.

Dát jméno v židovském prostředí je velice důležité. Vidíme to při narození Jana Křtitele, kdy Zachariáš po devítiměsíčním mlčení promluví až ve chvíli, kdy na tabulku píše jméno svého syna. Právo dát dítěti jméno má výhradně otec. Tak se také hlásí ke svému dítěti a je uznána jeho zákonná legitimita.

Josef má jako otec právo i povinnost dát nově narozenému Dítěti jméno. Toto privilegium ale náleží jen Bohu Otci, který jméno svého Syna zjevuje skrze anděla. Josef není Ježíšovým otcem ani podle Zákona.

„Josef je ve vztahu k Ježíši pozemským stínem nebeského Otce. Chrání jej, opatruje a nikdy se od něj nevzdaluje, aby sledoval jeho cestu. Takto žil Josef své otcovství po celý život. Otcem se člověk nerodí, nýbrž se jím stává. Nelze se jím stát pouhým přivedením dítěte na svět, nýbrž zodpovědnou péčí o ně.“ (Patris Corde)

Co asi Josef pociťoval, když v náručí držel malé Dítě, jehož není otcem? *„Dokáže Maria milovat tohoto Syna i jeho, který je pouhým stínem? Láska matky k synovi vyrůstá z lásky k otci. Ale to nebude můj Syn! Bude mít svého pravého Otce, který nad ním i nad jeho matkou rozprostře plášť své mocné péče. Já navždy zůstanu stínem...“* (J. Dobraczyński: Stín Otce)

Máme své pozemské otce, kteří nás přivedli na svět, kteří se o nás pečlivě starali a kteří nás doprovázeli na začátku našeho života. Buďme za své otce vděčni Nebeskému Otci, modleme se za ně a prosme i za ty otce, kteří své otcovství nedokážou správně naplnit, kteří zklamali a opustili své děti.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

12. zastavení

KRISTUS NA KŘÍŽI UMÍRÁ

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Ježíšovi rodiče putovali každý rok do Jeruzaléma na velikonoční svátky. Když mu bylo dvanáct let, vydali se tam na svátky jako obvykle. A když ukončili sváteční dni a vraceli se domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě, a jeho rodiče to nepozorovali. V domnění, že je ve skupině poutníků, ušli den cesty; teprve potom ho hledali mezi příbuznými a známými. Když ho nenašli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho. Po třech dnech ho našli v chrámě, jak sedí uprostřed učitelů, poslouchá je a dává jim otázky. (Lk 2,41-46)

Ježíšova životní pout' je skončena – zemřel. Umírá jako jeden z nejhorších lidí, vyvrhel, odsouzenec, zločinec. Umírá opuštěn od svých nejbližších, od svých učedníků, od svých obdivovatelů a následovníků. Pouze Matka Maria a nejmilejší učedník spolu s několika ženami odvážně zůstali u kříže až do konce. Maria ztrácí Syna, kterého přijala do svého života, kterého s láskou vychovávala, kterého s důvěrou doprovázela... Teď je vše ztraceno.

Podobnou ztrátu již Maria jednou zakusila, když s Josefem jako každý rok putovali do Jeruzaléma. Tehdy vzali s sebou i Ježíše. A on se jim v tom poutnickém zmatku ztratil. Jak se mohlo stát, že Josef ani Maria nepozorovali, že Ježíš chybí? Poutníci chodívali po skupinkách – muži a ženy zvlášť. A tak Josef putoval s ostatními muži a Maria se připojila k ženám. Ježíš mohl být s ostatními dětmi. Ale není!

Josef s Marií úzkostlivě hledají Ježíše mezi svými příbuznými a známými, musí podniknout vše, aby Dítě našli. S úzkostí, starostlivostí a obavami se vydávají zpět do Jeruzaléma. „*Strach v něm dokázal lehce probudit nejružnější představy. Co se mohlo stát? Dvanáctiletý chlapec nemůže zmizet, jako by se propadl do země! Myšlenky doléhaly stále víc. Povzbuzeny fantazií nepřestávaly pracovat. Nedalo se to nijak zastavit.*“ (J. Dobraczyński: Stín Otce)

Jak obrovská musela být radost, když znovu našli Ježíše v Chrámě. Proč to ale udělal? Snad proto, aby, „*až přijde chvíle skutečného odchodu*“, byli na to připraveni.

Sv. Josef je vzýván jako patron umírajících. Kéž jsme na jeho přímluvu připraveni na odchod z tohoto světa do Božího království a kéž nikdy neztratíme Boha v okamžicích, kdy se cítíme sami, opuštěni a bezradní.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

13. zastavení

KRISTUS POLOŽEN DO KLÍNA MATKY

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když nadešel den jejich očišťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu. Tehdy žil v Jeruzalémě jeden člověk, jmenoval se Simeon; vzal si dítě do náručí a velebil Boha. Jeho otec i matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Simeon jim požehnal a jeho matce Marii prohlásil: „On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat – i tvou vlastní duši pronikne meč – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí.“ (Lk 2,22.25a.28.33-35)

Ježíšovo ztýrané a už nehybné tělo sundávají z kříže a pokládají je do Mariina klínu. Poprvé toto tělo držela v betlémské jeskyni; v této chvíli je opět tiše a laskavě objímá. Toto objetí je ale úplně jiné. Ne radostné, leč bolestné. Meč bolesti způsobuje obrovskou ránu v srdci Matky.

Ten meč, o kterém kdysi dávno hovořil staříčkový Simeon v jeruzalémském Chrámě, když Josef a Maria přinesli Dítě k oběti podle Mojžíšova Zákona. „Výkup prvorozeného je ještě jednou povinností otce, splněnou

Josefem.“ (Redemptoris Custos) Tehdy se divili, jak stařec s Dítětem v náručí pronáší prorocká slova, kterým jen těžko rozuměli.

„Josef hleděl na Simeona otřesen. Zatímco on na Ježíšovi stále nenacházel žádná znamení neobyčejnosti, byli lidé, kteří v Mariinu Synovi pod tou zdánlivou všedností viděli zázrak. Jak jim záviděl!“ (J. Dobraczyński: Stín Otce)

Už tehdy pronikl meč utrpení do srdce Ježíšových rodičů. Radostný okamžik umocněný Simeonovým proroctvím je protkнут bolestí. Josef se mohl ptát: Hospodine, je to tvá vůle? *„V každé okolnosti svého života dokázal Josef vyslovit svoje „fiat“, jako Maria při Zvěstování a Ježíš v Getsemane.“* (Patris Corde)

Meč bolesti, utrpení a trýzně se dotýká i našeho života. Tehdy se cítíme slabí a bezmocní. Kéž dokážeme jako sv. Josef říct Bohu: *At' se stane tvá vůle!*

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

14. zastavení

KRISTUS ULOŽEN DO HROBU

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Anděl řekl pastýřům: „Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově s vámi dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích.“ Pospíchali tam a našli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích. (Lk 2,10-12.16)

Ježíšovo mrtvé tělo uložili do hrobu, kam patří. Tělo zmučené, zbičované, ukřižované a pro jistotu ještě i kopím probodené. Toto mrtvé a ztýrané tělo s úctou a láskou zabalili do připravených pruhů plátna a položili do prázdného jeskynního hrobu za městem, který zavalili kamenem. K zajištění hrobu jsou přivoláni vojáci jako hlídka.

Není to poprvé, co je Ježíš uklizen za hradby města. Bylo tomu i na počátku jeho pozemského života. Josef s Marií marně hledali v Betlémě místo, kde by se ubytovali; zbyla jen jeskyně za městem Davidovým, která se používala jako

stáj. Vidíme ale „vynalézavost tohoto muže: přišel do Betléma, a když nenašel příbytek, kde by Maria mohla porodit, uklidí a připraví stáj, aby se stala, pokud možno útulným místem Božímu Synu, přicházejícímu na svět.“ (Patris Corde)

Ticho hrobu je srovnatelné s klidem betlémské noci, do které se rodí malé Dítě.

„Josef vběhl do jeskyně. Skrze dým jako v mlze spatřil Marii sklánějící se nad jeslemi. Tam, pod sklopené hlavy zvířat, uložila novorozeně. Sklonil se nad jeslemi. Vložil ruce pod Dítě a zvedl je. Bylo lehoučké, zdálo se, že neváží víc než hadříky, do nichž bylo zavinuto. A když pak hleděl na nemluvně, které mu leželo na kolenou, překvapily ho zvláštní pocity.“ (J. Dobraczyński: Stín Otce)

Jak musel být Josef šťastný u jeslí, kam jeho žena Maria vložila zabaleného Ježíše. A možná že v tom okamžiku, kdy se díval na novorozeně, zapomněl na všechny útrapy spojené s cestou i ubytováním, na všechny své obavy a strachy spojené s přijetím Boží vůle, na nejistotu spojenou s tím, co bude dál s jeho životem, na to, jak dokáže být otcem Dítěti, které je Božím Synem.

Se zrakem upřeným do jeslí a v tichosti svého srdce prožívá blažený pokoj. Tento okamžik bude doprovázet Josefa po celý život.

Z ticha noci zaznívají zpěvy andělů, hlasy pastýřů a kroky mudrců i dalších lidí. Klid hrobu je také přehlušen hádkami vojáků, pláčem Marie Magdalské i vzrušeným rozhovorem apoštolů Petra a Jana – prvními svědky prázdného hrobu.

„Josef spolu s Marií je prvním důvěrníkem tajemství živého Boha. Josef je spolu s Marií privilegovaným svědkem příchodu Božího Syna na svět.“ (Redemptoris Custos)

Jsou chvíle v našem životě, kdy je dobré se zastavit a ztišit. Ponořit se do vlastního srdce a v tichosti vnímat, co se v něm odehrává, vzpomenout na okamžiky,

které působily radost, a usilovat o zklidnění. U Boha je vždy takové místo, kde můžeme v tichosti čerpat blažený pokoj tolik potřebný pro každodenní shon. Kéž se rádi a často utíkáme do Božího klidu jako sv. Josef.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

ZÁVĚR

Svatý Josef – Ochránce Církve a Hlava Svaté Rodiny – nás svým tichým příkladem věrnosti a důvěry provázel na této křížové cestě. „*Vlastní Josefova cesta – jeho putování ve víře – skončí dříve: ještě předtím, než Maria stane u paty kříže na Golgotě.*“ (Redemptoris Custos)

„*Na konci každé události, jejíž protagonistou je Josef, evangelium popisuje, že vstal, vzal s sebou Dítě a jeho Matku a učinil, jak mu bylo přikázáno.*“ Ježíš a Maria jsou pro Josefa největším bohatstvím jeho života. „*Ježíš a Maria, jeho Matka, jsou skutečně nejcennějším pokladem naší víry.*“ (Patris Corde)

„*Bůh vyzval Josefa, aby přímo sloužil osobě i poslání Ježíše vykonáváním svého otcovství: vlastně tím způsobem Josef spolupracuje v plnosti času na velkém tajemství vykoupení a je vpravdě služebníkem spásy.*“ (Redemptoris Custos)

„*Syn Všemohoucího přišel na svět s tím, že na sebe vzal obrovskou slabost. Potřebuje Josefovou pomoc, aby měl obranu, péči a výchovu. Bůh tomuto muži důvěřuje, stejně jako Maria, která v Josefovi nachází toho, kdo jí chce nejenom zachránit život, ale kdo o ni a o Dítě neustále pečuje. Svátý Josef tedy nemůže nebýt ochráncem Církve, protože Církev je prodloužením Kristova těla v dějinách a současně v mateřství Církve je naznačeno mateřství Mariino. Ochranou Církve Josef nadále chrání Dítě a jeho Matku a také my láskou k Církvi pokračujeme v lásce k Dítěti a jeho Matce. Od Josefa se musíme učit stejné péči*

a odpovědnosti: milovat Dítě a jeho Matku, milovat svátosti a dobročinnost; milovat Církev a chudé.“ (Patris Corde)

Také my potřebujeme záštitu a pomoc sv. Josefa na cestě našeho života. Obracíme se na svatého Pěstouna, aby byl naším průvodcem, aby nad námi držel svou ochranou dlaň jako ji držel nad Ježíšem a Marií, aby nás doprovázel při všech zastaveních našeho života, abychom šťastně a bezpečně dosáhli svého cíle v nebeském království.

MODLITBA

Bud' pozdraven, ochránce Vykupitele, a snoubenče Panny Marie. Tobě svěřil Bůh svého Syna, v tebe vložila Maria svou důvěru. S tebou se Kristus stal člověkem. Ó svatý Josefe, bud' otcem i nám a ved' nás cestou života. Vypros nám milost, milosrdenství a odvahu, a ochraň nás před každým zlem. Amen.

LITANIE KE SV. JOSEFOVI

Pane smiluj se,
Kriste smiluj se,
Pane smiluj se,

Bože, náš nebeský Otče, *smiluj se nad námi.*
Bože Synu, Vykupiteli světa,
Bože Duchu Svatý,
Bože v Trojici jediný,

Svatá Maria, *oroduj za nás.*
Svatý Josefe,
Slavný Davidův potomku,
Světlo patriarchů,
Snoubenče Boží Rodičky,
Čestný strážce svaté Panny,
Pěstoune Božího Syna,
Ochotný ochránce Krista,
Hlavo svaté rodiny,
Josefe spravedlivý,
Josefe čistý,
Josefe moudrý,
Josefe statečný,

Josefe poslušný,
Josefe věrný,
Zrcadlo trpělivosti,
Milovníku chudoby,
Vzore dělníků,
Ozdobo domácího života,
Strážce panen,
Oporo rodin,
Útěcho ubohých,
Naděje nemocných,
Patrone umírajících,
Postrachu zlých duchů,
Ochránce svaté církve,

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, *smiluj se nad námi.* (3×)

Ustanovil ho pánem svého domu.
A vládcem všeho svého majetku.

Modleme se:

Bože, který jsi v nevýslovné Prozřetelnosti vyvolil svatého Josefa za snoubence své nejsvětější Rodičky, dej nám, prosíme, abychom měli za přímluvce na nebi toho, kterého uctíváme jako ochránce na zemi. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

8. 12. 2020 – 8. 12. 2021

MIMOŘÁDNÝ ROK

SVATÉHO JOSEFA